

Закон о спољнотрговинском пословању

Закон је објављен у "Службеном листу СРЈ", бр. 46/92, 49/92, 16/93, 29/97, 59/98, 44/99, 53/99, 55/99, 73/2000 и 23/2001.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се спољнотрговинско пословање које обухвата спољнотрговински промет и обављање привредних делатности у иностранству.

Члан 2.

Спољнотрговински промет и привредне делатности у иностранству могу да обављају предузећа и друга правна лица, ако испуњавају услове прописане овим законом.

Банкарске и друге финансијске послове у иностранству могу да обављају банке у складу са овим законом и савезним законом којим се уређује оснивање и пословање банака, а послове осигурања и реосигурања у иностранству - осигуравајуће и реосигуравајуће организације, у складу са овим законом и савезним законом којим се уређује оснивање и пословање тих организација.

Члан 3.

На спољнотрговинско пословање у области наоружања и војне опреме примењују се одредбе овог закона, ако савезним законом није друкчије одређено.

Члан 4.

Спољнотрговински промет може за потребе своје делатности обављати домаће физичко лице које обавља привредну делатност, ако је уписано у регистар код надлежних органа у складу са овим законом.

Члан 5.

Предузеће и друго правно лице стиче право да обавља спољнотрговинско пословање даном уписа тог пословања у одговарајући регистар, ако овим законом није другачије прописано.

Члан 5а.

- брисан -

II. УСЛОВИ ЗА ВРШЕЊЕ СПОЉНОТРГОВИНСКОГ ПРОМЕТА

Члан 6.

Спољнотрговински промет је промет робе и услуга између предузећа и других правних лица са седиштем у Савезној Републици Југославији (у даљем тексту: Југославија) и страних правних и физичких лица, који се врши на основу уговора закључених у складу са домаћим прописима и међународним уговорима.

За обављање спољнотрговинског промета предузеће и друго правно лице је дужно да испуњава услове прописане савезним законом којим се уређује њихов правни положај у Југославији, као и услове прописане међународним уговорима и актима донетим ради њиховог извршења.

Спољнотрговински промет предмета наоружања и војне опреме могу обављати предузећа и друга правна лица која добију и одобрење савезног органа надлежног за послове одбране.

Члан 7.

- брисан -

Члан 8.

Предузеће и друго правно лице може без уписа у регистар за обављање послова спољнотрговинског промета пружати услуге страним лицима у Југославији у оквиру делатности коју обавља, а у иностранству може пружати услуге монтаже опреме коју извози.

Члан 9.

Државни орган, политичка странка и друга организација могу извршити појединачан посао спољнотрговинског промета за своје потребе, а предузеће и друго правно лице које није уписано у регистар за обављање спољнотрговинског промета може да изврши појединачан посао спољнотрговинског промета за своје потребе, односно да обавља послове спољнотрговинског промета у вези са његовом делатношћу на основу одобрења савезног органа надлежног за економске односе са иностранством (у даљем тексту: надлежни савезни орган).

Извоз и увоз робе из става 1. овог члана обавља се у складу са прописаним облицима извоза и увоза.

Члан 10.

Роба се може увозити или привремено увозити ако испуњава услове прописане за стављање у промет, односно за употребу на домаћем тржишту, а услуге у складу са домаћим прописима и међународним уговорима.

Роба за коју је обавезна здравствена, ветеринарска, еколошка или фитопатолошка контрола или контрола квалитета може се увозити или привремено увозити ако испуњава прописане услове.

Роба се не може увозити или привремено увозити ако је њен промет забрањен у земљи из које се увози или у земљи у којој је произведена.

Предузеће и друго правно лице не може увозити опрему и трајна добра за личну потрошњу ако није у земљи обезбедило резервне делове, потрошни материјал и прибор за њихово одржавање у роковима предвиђеним прописима о стављању робе у промет на домаћем тржишту.

Одредбе става 1. овог члана не односе се на робу која се увози или привремено увози у слободне и царинске зоне, осим робе која се из зоне увози у царинско подручје Југославије.

Ради спречавања угрожавања живота и здравља људи и животне средине, Савезна влада забраниће увоз и транзит одређене робе преко територије Југославије или прописати услове под којима се таква роба може увозити, односно извозити, као и забранити или прописати посебне услове увоза коришћене опреме и моторних возила.

Члан 11.

Извоз, односно увоз извршен је кад је роба оцарињена и кад је прешла царинску линију, односно кад је услуга пружена. Као дан извоза, односно увоза робе сматра се дан кад је извршено царињење робе.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, надлежни савезни орган може да изда одобрење да се изврши извозно-увозно царињење робе и без преласка робе преко царинске линије, ако се тиме смањују трошкови транспорта робе, а у складу са прописима који се примењују на извоз и увоз робе која прелази царинску линију.

Функционер који руководи савезним органом надлежним за економске односе са иностранством прописује који се дан сматра даном извршења услуга.

III. ОБЛИЦИ ИЗВОЗА И УВОЗА

Члан 12.

Извоз и увоз робе и услуга су слободни (ЛБ).

Ради обезбеђења снабдевености домаћег тржишта, извоз робе може се регулисати одређивањем квоте (К).

Ради извршавања међународних уговора, регулисања извоза и увоза наоружања (оружја, муниције, експлозива, репродукционог материјала за производњу експлозива, као и спортског и ловачког оружја и муниције) и војне опреме, извоза и увоза историјских и уметничких дела и појединих племенитих метала и стратешких производа, одређена роба може се извозити и увозити на основу дозволе (Д).

Савезна влада разврстава робу на поједине облике увоза и извоза.

Увоз резервних делова за одржавање увезене опреме, односно делова увезене опреме и трајних потрошних добара је слободан.

Увоз опасних отпадних материја је забрањен.

Дозволу из става 3. овог члана издаје надлежни савезни орган.

Члан 13.

Савезна влада утврђује квоте за извоз робе према тар. бројевима и тар. ознакама Царинске тарифе, по вредности, односно по количини и динамику извоза за период од годину дана, најдоцније до 30. новембра текуће године за наредну годину.

Савезна влада прописује услове, критеријуме и поступак одобравања квота, на основу којих надлежни савезни орган издаје решење о додели квоте.

Члан 14.

Коришћење квоте прати савезни орган надлежан за царинске послове и о томе обавештава надлежни савезни орган.

Члан 15.

- брисан -

IV. ПОСЕБНИ ОБЛИЦИ СПОЉНОТРГОВИНСКОГ ПРОМЕТА

Члан 16.

Увоз опреме и других основних средстава, као и материјала за изградњу објекта, који представљају улог страног лица или повећање тог улога, врши се слободно, у складу са уговором о оснивању предузећа и другог правног лица, односно уговором о улагању у предузеће и друго правно лице.

Члан 17.

Предузеће и друго правно лице, у оквиру своје производне делатности, може са страним лицем - произвођачем закључити уговор о дугорочној производној кооперацији на основу одобрења надлежног савезног органа. Одобрење се може дати ако је уговор закључен у писменом облику са роком трајања од најмање три године, ако је вредност извоза по том уговору најмање једнака вредности увоза и ако се размењују репродукциони материјал, полупроизводи, делови склопова, склопови и готови производи у истородној производњи, а ради специјализације те производње.

Плаћање и наплаћивање по основу међусобних испорука по уговору из става 1. овог члана врши се сагласно савезном закону којим се уређује девизно пословање.

На основу уговора из става 1. овог члана роба се извози, односно увози слободно, у складу са одобрењем из тог става.

Уговор из става 1. овог члана и његове измене и допуне подносе се надлежном савезном органу у року од 30 дана од дана закључења, односно од дана његових измена или допуна, у оригиналу и овереном преводу, са спецификацијом робе која се извози и увози, и то збирну и по годинама за време трајања уговора. Уз уговор се подноси и економско-техничко-технолошки елаборат.

Функционер који руководи надлежним савезним органом ближе прописује шта нарочито треба да садржи уговор и економско-техничко-технолошки елаборат из овог члана.

Члан 18.

Предузеће и друго правно лице може, на основу одобрења надлежног савезног органа, закључивати уговоре о извозу робе и услуга који се наплаћују увозом робе и услуга у истој вредности (у даљем тексту: компензациони послови).

Надлежни савезни орган одобрава компензациони посао ако се извоз у земље са платнобилансним тешкоћама не може наплатити у девизама, ако се извозом робе и услуга плаћа увоз енергетских и других сировина и репродукционог материјала, увоз или закупнина опреме која је у функцији извоза или увоз робе од значаја за снабдевање домаћег тржишта.

Извоз и увоз робе у оквиру компензационог посла врши се у складу са прописаним облицима извоза и увоза.

Савезна влада прописује ближе услове, начин и рокове под којима се послови из става 1. овог члана могу закључивати.

Члан 19.

Предузеће и друго правно лице може куповати робу у иностранству ради продаје у иностранству, а купљену и увезену, односно привремено увезену робу може поново извозити на основу одобрења надлежног савезног органа.

У случају куповине робе у иностранству, увоза те робе и извоза исте количине робе из истог тарифног броја Царинске тарифе извоз и увоз су слободни.

Плаћање и наплата по пословима из става 1. овог члана могу се одобрити и увозом робе, под условима из члана 18. овог закона.

Послове из става 1. овог члана одобрава надлежни савезни орган, а финансијске трансакције у вези са тим пословима - савезни орган надлежан за послове финансија, односно Народна банка Југославије.

Надлежни савезни органи и Народна банка Југославије одобравају послове из овог члана ако су ти послови у складу са закљученим трговинским и међународним уговорима, ако се њима не ремети редован извоз робе, ако се обезбеђује запошљавање слободних домаћих производних капацитета, као и ако се обезбеђује повећање прилива девиза које су предмет купопродаје на девизном тржишту, смањивање доспелог, а ненаплаћеног потраживања Југославије са одређеним земљама и уравнотежења размене са земљама са којима су закључени споразуми о уравнотеженој размени робе и услуга.

Савезна влада прописује ближе услове и начин одобравања, пријављивања, евиденције и контроле послова из става 1. овог члана.

Члан 20.

Малогранични промет врши се у пограничном и суседном прекоморском подручју у складу са овим законом, закљученим међудржавним уговорима и прописима донесеним на основу овог закона.

Под пограничним и суседним прекоморским подручјем, у смислу овог закона, подразумева се подручје одређено међудржавним уговором.

Ако међудржавним уговором није одређено подручје из става 2. овог члана, то подручје на територији Југославије одређује Савезна влада.

Извоз и увоз робе и услуга у малограничном промету може да обавља предузеће и друго правно лице које је уписано у регистар за ту врсту послова, које има седиште или представништво на подручју из ст. 2. и 3. овог члана, ако међудржавним уговором није друкчије одређено.

Савезна влада може предвидети мере подстицаја малограничног промета (бесцаринску размену, заједничко оснивање слободних зона и сл.) под условима узајамности.

У оквиру малограничног промета роба се извози и увози у складу са прописаним облицима извоза и увоза.

Члан 21.

По међународним сајамским компензационим пословима робу може извозити и увозити предузеће и друго правно лице које је уписано у регистар за обављање послова спољнотрговинског промета, у оквиру укупне вредности извоза и увоза коју за поједине сајмове сваке године утврђује Савезна влада, а Привредна комора Југославије у оквиру те вредности утврђује листе робе за извоз и увоз.

По међународним сајамским компензационим пословима роба се извози и увози у складу са прописаним облицима извоза и увоза.

V. УСЛУГЕ У СПОЉНОТРГОВИНСКОМ ПРОМЕТУ

Члан 22.

Услуге у спољнотрговинском промету могу да обављају предузећа и друга правна лица уписана у регистар за обављање тих услуга, ако овим законом није друкчије одређено.

Услугама у спољнотрговинском промету сматрају се нарочито: извођење инвестиционих радова у иностранству и уступање инвестиционих радова страном лицу у земљи, услуге међународног транспорта робе и путника, поморско-техничке услуге на мору и подморју и друге услуге које су у вези са међународним транспортом (међународна шпедиција, складиштење и аеродромске услуге, агенцијске услуге у транспорту и сл.), угоститељске и туристичке услуге, поштанско-телефонско-телеграфске и друге телекомуникационе услуге, услуге контроле квалитета и квантитета у извозу и увозу робе, научноистраживачке, истраживачко-развојне и услуге пружања и коришћења информација и знања у привреди и науци, услуге атестирања и друге услуге у складу са прихваћеном класификацијом и номенклатуром.

Члан 23.

Предузеће и друго правно лице које изводи инвестиционе радове у иностранству може, без увоза у Југославију, куповати у иностранству опрему за извођење тих радова, део опреме и материјал који се уграђују у извезену опрему, односно у објекат који се гради у иностранству.

Предузеће и друго правно лице које изводи инвестиционе радове у иностранству може увозити део опреме и материјал за уградњу у опрему коју извози у иностранство ради извођења инвестиционих радова.

На куповину опреме, дела опреме и материјала из ст. 1. и 2. овог члана не примењују се прописи који се односе на увоз те опреме и материјала у Југославију.

Члан 24.

Предузеће и друго правно лице које изводи инвестиционе радове у иностранству може основна средства и резервне делове за та средства, која је набавило и користило за извршење послова из уговора о извођењу инвестиционих радова у иностранству, слободно увести у Југославију.

Предузеће и друго правно лице је дужно да, приликом увоза средстава и резервних делова из става 1. овог члана, поред доказа о набавци, поднесе и изјаву овлашћеног лица да су та средства коришћена у иностранству за извођење инвестиционих радова.

Ако предузеће и друго правно лице задржи, односно отпише у иностранству основна средства која користи за извођење инвестиционих радова у иностранству, дужно је да о томе, уз коначан обрачун радова, служби надлежној за платни промет и финансијски надзор достави одлуку пословодног органа.

Члан 25.

Извођење инвестиционих радова, односно извођење појединих радњи на инвестиционом објекту у Југославији (у даљем тексту: инвестициони радови у Југославији), може се уступити страном извођачу на основу претходно одржаног јавног надметања или извршеног прикупљања понуда одређеног најмањег броја понуђача, у складу са прописима којима се уређује јавно надметање и прикупљање понуда.

Члан 26.

Услове за уступање извођења инвестиционих радова у Југославији страном извођачу утврђује инвеститор, као и висину, односно облик кауције која се обавезно полаже за учешће на јавном конкурс.

Радови из става 1. овог члана могу се уступити ако страни извођач:

1) поднесе гаранцију банке за накнаду штете коју би инвеститор могао претрпети због неуредног испуњења уговора од стране извођача;

2) прихвати примену југословенских стандарда, техничких норматива и норми квалитета, односно примену међународних стандарда, техничких норматива и норми квалитета или стандарда страних држава, ако за одређени производ, производњу, услугу, односно радове нису донети прописи, југословенски стандарди, технички нормативи и норме квалитета о чему се прибавља потврда организације надлежне за послове стандардизације, која је дужна да изда ту потврду у року од 30 дана од дана подношења захтева;

3) ангажује домаће извршиоце, а руководиоца радова и стручњаци неопходни за извршење тих радова могу бити и страни држављани.

Члан 27.

Уговор о извођењу инвестиционих радова у иностранству, односно уговор о извођењу инвестиционих радова у Југославији закључује се у писменом облику и уписује се у посебан регистар који води надлежни савезни орган.

Уговор из става 1. овог члана, измене и допуне тог уговора и престанак важења уговора пријављује се у року од 30 дана од дана потписивања, дана настале промене, односно од дана престанка важења уговора.

Функционер који руководи надлежним савезним органом ближе прописује шта нарочито треба да садржи уговор из става 1. овог члана.

Члан 28.

Предузеће и друго правно лице уписано у судски регистар за послове међународне шпедиције може организовати отпремање и допремање робе у међународном саобраћају у своје име и по налогу и за рачун комитента и закључивати уговоре о превозу, утовару, истовару, претовару, сортирању, паковању, ускладиштењу и осигурању робе, организовати превоз различитим превозним средствима, заступати и вршити послове у вези са царињењем робе, осигурањем повластица и рефакција од возара, испостављати и прибављати транспортна и друга документа и вршити друге послове у вези са шпедитерским услугама у спољнотрговинском промету.

Члан 29.

Предузеће и друго правно лице уписано у судски регистар за међународни транспорт робе и путника може превозити робу и путнике у међународном железничком, друмском, поморском, ваздушном, речном и језерском саобраћају, уговарати и сервисирати и оправљати транспортна средства и делове.

Члан 30.

Предузеће и друго правно лице уписано у судски регистар за обављање поморско-техничких и истраживачких услуга на мору и подморју може уговарати и вршити вађење потонулих ствари и њихово допремање на обално одредиште, истраживање нафте и минералних добара са дна мора, уговарати и организовати постављање платформи за експлоатацију нафте и минералних добара из подморја, као и уговарати и вршити снабдевање тих платформи резервним деловима, храном за посаду и другим потребама.

Члан 31.

Предузеће и друго правно лице уписано у судски регистар за међународне саобраћајно-агенцијске послове може заступати и посредовати у превозу робе и путника у међународном саобраћају и вршити друге послове у вези са тим превозом.

Пословима из става 1. овог члана сматрају се нарочито: обезбеђење места у превозном средству за робу комитента, обезбеђење потребне количине робе за превозно средство комитента, обезбеђење средстава за превоз робе и путника, продаје возних исправа и други послови у вези са заступањем и посредовањем у међународном саобраћају.

Предузеће и друго правно лице из става 1. овог члана закључује уговор о међународним саобраћајно-агенцијским пословима у име и за рачун комитента или само посредује при закључивању тих уговора.

Члан 32.

Предузеће и друго правно лице уписано у судски регистар за вршење туристичких послова са иностранством може пружати услуге страним лицима, а нарочито: угоститељске услуге (смештај, исхрана и др.), туристичко-агенцијске услуге, организовати туристичка путовања и излете у Југославији и у иностранству, организовати посете културним, привредним, спортским или другим приредбама, организовати спортски лов и риболов, изнајмљивати моторна возила и пловила, прихватати, чувати и одржавати страна пловила, пружати услуге игара на срећу, као и услуге туристичких путовања и излете у иностранство домаћим лицима.

Под услугама из става 1. овог члана подразумевају се и услуге конгресног и здравствено-рекреативног туризма, као и саобраћајне услуге у међународном туристичком промету.

Члан 33.

Предузеће и друго правно лице уписано у судски регистар за снабдевање превозних средстава може снабдевати страна превозна средства и домаћа превозна средства која саобраћају на иностраним релацијама горивом, мазивом, резервним деловима, индустријском и другом робом, као и снабдевати њихове посаде и путнике индустријском и другом робом.

Предузеће и друго правно лице уписано у судски регистар за пружање лучких услуга може пружати услуге прихватања и отпреме бродова и путника, чување бродова и терета, претовара и ускладиштења робе, снабдевања страних транспортних средстава, изнајмљивање транспортних средстава и опреме и друге услуге.

Услуге ускладиштења робе могу се пружати у железничким станицама и у осталим местима међународног саобраћаја, као и у другим јавним складиштима.

Под услугама ускладиштења робе подразумевају се нарочито прихватање, чување и сортирање робе, издавање складишница и други послови у вези са робом по налогу страног лица, као што су утовар, истовар, обављање царинских формалности и осигурање робе.

Предузеће и друго правно лице уписано у судски регистар за пружање аеродромских услуга може нарочито прихватити и отпремати страну робу и путнике у ваздушном саобраћају, пружати услуге при слетању и прелетању страних ваздухоплова, прихватити, снабдевати и отпремити те ваздухоплове.

Члан 34.

Предузеће и друго правно лице уписано у судски регистар за организовање међународних сајмова може приређивати сајмове, изложбе и друге облике приказивања привредних и других делатности у Југославији и иностранству и пружати друге услуге у области организовања међународних сајмова.

Предузеће и друго правно лице које није уписано у судски регистар за организовање међународних сајмова у Југославији и иностранству може учествовати на међународним сајмовима, изложбама и другим облицима приказивања привредних и других делатности, а може излагати сопствене производе само или у сарадњи са другим предузећима у иностранству.

Члан 35.

Предузеће и друго правно лице уписано у судски регистар за послове контроле квалитета и квантитета робе у међународном промету врши ту контролу првенствено ради утврђивања да квалитет, квантитет и друга својства робе испуњавају услове из уговора закљученог између купца и продавца робе, а може вршити и прописане или уобичајене делатности у вези с том контролом, као што су: контрола паковања и отпремања робе, контрола утовара, истовара, претовара, транспорта и слагања робе у транспортно средство, контрола складишног простора, контрола транспортних средстава, вршење експертиза и др.

Предузеће и друго правно лице које врши контролу квалитета, квантитета и других својстава робе у међународном промету одговорно је за тачност података садржаних у исправи коју је у вршењу те контроле издало кориснику услуге.

Члан 36.

Предузеће и друго правно лице регистровано за пружање научноистраживачких и истраживачко-развојних услуга, односно регистрована научноистраживачка организација може закључивати уговор са страним лицем за извођење научноистраживачког пројекта или дела пројекта, за обуку кадрова, обављање консалтинг послова и других сличних услуга у оквиру реализације међународних научноистраживачких пројеката.

Члан 37.

Предузеће и друго правно лице може са страним лицем закључити уговор о заступању страних лица у Југославији, уговор о продаји стране робе са консигнационих складишта у земљи и пружању услуга одржавања увезене опреме и трајних добара за личну потрошњу.

Уговори из става 1. овог члана закључују се у писменом облику и уписују се у регистар који води надлежни савезни орган ако су испуњени прописани услови.

Предузеће и друго правно лице из става 1. овог члана - генерални заступник, или консигнатар, дужно је да обезбеди сервис, потрошни материјал, прибор и резервне делове за одржавање увезене опреме и трајних добара за промет робе на домаћем тржишту, а најмање три године.

Предузеће и друго правно лице из става 4. овог члана може пружање услуга сервисирања поверити другом предузећу, другом правном лицу или домаћем физичком лицу из члана 4. овог закона.

Предузеће и друго правно лице које се бави пружањем услуга у спољнотрговинском промету може, без уписа у судски регистар за заступање страних лица, заступати страна лица за исте врсте услужних делатности које обавља у спољнотрговинском промету.

Ближе услове за обављање послова из става 1. овог члана прописује Савезна влада.

Члан 38.

Робу из слободних царинских продавница може продавати предузеће и друго правно лице које са страним лицем или његовим заступником у Југославији, за робу која је предмет генералног заступања, има закључен уговор о продаји робе у слободној царинској продавници.

Предузеће и друго правно лице из става 1. овог члана може у слободној царинској продавници, поред стране робе, продавати и робу домаће производње.

Роба из слободних царинских продавница може се продавати страним и домаћим физичким лицима. Савезна влада може одредити робу која се не може продавати у слободним царинским продавницама.

На смештај робе у слободне царинске продавнице примењују се прописи о привременом увозу робе.

Члан 39.

Предузеће и друго правно лице може, ради обављања привредних делатности у слободној и царинској зони, слободно увозити и извозити робу и услуге у зону и снабдевати превозна средства у међународном саобраћају.

Роба се из слободне и царинске зоне, ради њеног оплемењивања, може привремено уносити слободно, уз посебан царински надзор до враћања оплемењене робе у зону, односно до њеног извоза.

На увоз робе из слободне и царинске зоне, односно на извоз робе у слободну и царинску зону примењују се одредбе члана 12. овог закона.

На привремени извоз у слободну и царинску зону и привремени увоз из слободне и царинске зоне у царинско подручје Југославије примењују се одредбе чл. 44. и 46. овог закона.

Члан 40.

Савезна влада може одредити врсте услуга и услове под којима страна лица могу обављати услужне делатности у Југославији, а може им ограничити обављање услужних делатности ради безбедности земље, заштите живота и здравља људи и животне средине, ради заштите и развоја домаћих услужних капацитета. Поједине услужне делатности могу се обављати под условима узајамности.

Страна лица која обављају услужне делатности у Југославији дужна су да се придржавају домаћих прописа, међународних уговора и професионалних кодекса.

Члан 41.

Страно лице може отворити представништво у Југославији у области производње, промета робе и услужних делатности, банкарства и осигурања.

Представништво из става 1. овог члана може предузимати претходне и припремне радње у вези са закључивањем уговора, али не може закључивати уговор о спољнотрговинском промету.

Савезна влада прописује ближе услове за отварање и рад представништва страних лица у Југославији.

Члан 42.

Страни излагачи могу на међународним сајмовима у Југославији продавати своје експонате за динаре до износа трошкова излагања на сајму, царина и других увозних дажбина.

Функционер који руководи савезним органом надлежним за економске односе са иностранством ближе прописује који трошкови се могу плаћати динарима из става 1. овог члана.

VI. ПРИВРЕМЕНИ ИЗВОЗ И УВОЗ

Члан 43.

Ради пружања услуга страним лицима и коришћења услуга страних лица и у другим случајевима кад се роба извози, односно увози са обавезом враћања у одређеном року, у истом или промењеном стању, роба се може привремено извозити, односно привремено увозити.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, царинарница може одобрити извоз, односно увоз робе добијене прерадом, обрадом или дорадом и пре привременог увоза, односно извоза репродукционог материјала потребног за производњу те робе, осим пољопривредних производа.

Царинарница одобрава привремени увоз и извоз робе из ст. 1. и 2. овог члана на начин, по поступку и под условима прописаним савезним законом и прописима донетим на основу закона.

Привремено извезена роба мора се вратити у Југославију или дефинитивно извести, а привремено увезена роба мора се вратити у иностранство или дефинитивно увести и оцаринити по прописима којима се уређује извоз, увоз, царинење те робе, као и рокови привременог извоза и увоза.

Члан 44.

Предузеће и друго правно лице може привремено извозити, односно увозити у закуп опрему ради коришћења у производњи и ради пружања услуга.

Уговор о закупу обавезно садржи рок трајања закупа, а може се предвидети да по истеку уговорног рока купац трајно задржи привремено извезену, односно увезену опрему - лизинг.

Уговором о закупу, односно лизингу преноси се право коришћења опреме увезене у закуп уз плаћање накнаде (закупнине), а може се предвидети и обавеза куподавца да купцу обезбеди несметано коришћење, одржавање и техничко-технолошко унапређење опреме, као и замена увезене опреме новом техничко-технолошки савршенијом опремом за време трајања рока закупа.

Царинарница, у складу са прописаним обликом извоза, односно увоза и под условима прописаним савезним законом и прописима донетим на основу њега, одобрава привремени извоз, односно привремени увоз опреме у закуп, односно лизинг.

Члан 45.

На робу која се привремено извози, односно увози не примењују се одредбе чл. 12, 48. и 49. овог закона, осим ако овим законом није друкчије одређено.

Привремено извезена, односно увезена роба може се употребити само за намене за које је привремено извезена, односно увезена.

Члан 46.

Предузеће и друго правно лице може да обавља послове оплемењивања робе (прераду, дораду и обраду) страног лица или предузећа које обавља послове реекспорта, односно може дати на оплемењивање робу страном лицу.

Послови из става 1. овог члана могу да се врше у више фаза и да их обавља више предузећа и других правних лица, односно страних лица.

Предузеће и друго правно лице може, на основу одобрења надлежног савезног органа, услугу оплемењивања платити, односно наплатити у роби која је дата на оплемењивање, односно која је оплемењена. На извоз и увоз робе којом се плаћа, односно наплаћује услуга оплемењивања примењују се прописи којима се уређује извоз, односно увоз те робе.

Члан 47.

Савезна влада одређује врсту и намену привременог извоза и увоза, рокове привременог извоза и увоза по наменама, а може одредити која се роба не може привремено извозити и увозити.

VII. ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ О ИЗВОЗУ И УВОЗУ

Члан 48.

Предузеће и друго правно лице може увозити робу на основу претходно одржаног јавног надметања, прикупљања понуда или непосредне погодбе.

Јавно надметање и прикупљање понуда објављује се у јавном гласилу, а на њему могу да учествују страна и домаћа лица.

Под увозом на основу претходно одржаног јавног надметања подразумева се и куповина робе на робним берзама.

Савезна влада одређује врсту, вредност, односно количину робе која се обавезно увози на основу претходно одржаног јавног надметања или на основу извршеног прикупљања понуда одређеног најмањег броја понуђача и прописује поступак јавног надметања и прикупљања понуда.

Члан 49.

Ако је уговором са страним лицем или међународним уговором предвиђено да робу која се извози или увози треба да прате одређена уверења, односно оверене исправе за чије издавање законом није одређен други орган, та уверења, односно исправе издаје, односно оверава Привредна комора Југославије, на начин који утврди својим актом.

Ако прописи земље у којој ће се употребити уверења, односно исправе из става 1. овог члана предвиђају оверу тих уверења, односно исправа од стране државних органа, ту оверу врши савезни орган надлежан за иностране послове.

Савезна влада прописује начин издавања уверења и оверавања исправа које прате робу при извозу или увозу, шта се сматра робом домаћег порекла, у којим случајевима је потребно прибавити уверења о пореклу робе која се извози или увози и одређује царински или други орган који та уверења издаје.

Члан 50.

Предузеће и друго правно лице може у оквиру закључених уговора о извозу и увозу извозити и увозити робу ради замене раније испоручене робе за коју је комисијски утврђено да је неисправна или да не одговара уговореним условима до рока предвиђеног уговором за отклањање недостатака и извозити и увозити робу као накнаду за дугорочну пословну сарадњу када је то предвиђено уговором.

Извоз и увоз робе из става 1. овог члана су слободни.

Члан 51.

Надлежни савезни орган може издати одобрење за извоз, односно увоз робе ради замене због различитих транспортних паритета, ако је закључен уговор са страним лицем и ако се тиме смањују транспортни трошкови за домаће предузеће, односно друго правно лице.

Надлежни савезни орган може издати одобрење за извоз, односно увоз ради замене старе увезене опреме техничко-технолошки савршенијом опремом, ако је таква могућност предвиђена уговором о куповини опреме која се замењује новом.

Роба из ст. 1. и 2. овог члана извози се и увози у складу са прописаним облицима извоза и увоза.

Члан 52.

Предузеће, друго правно лице и домаће физичко лице из члана 4. овог закона може, у вези са вршењем своје делатности, извозити робу и услуге без наплате противувредности и увозити робу и услуге без плаћања противувредности ради рекламирања, испуњења обавеза из уговора, ако се ради о узорку, пројекту и другој техничкој документацији који прате извезену, односно увезену робу или служе за учешће на међународним јавним надметањима, ако опрема своја представништва у иностранству, ако шаље или прима робу у хуманитарне, научно-просветне, културне, здравствене и социјалне сврхе, ако шаље или прима робу као помоћ ради отклањања последица елементарних непогода, еколошког удеса и других облика више силе, односно кад постоји узајамност са односом земљом или ако је то предвиђено међународним уговорима.

Предузеће и друго правно лице уписано у судски регистар за заступање страних лица може примати алате, мерне инструменте и уређаје, сервисна возила и опрему које му шаље страно лице са којим је закључило уговор о заступању, држању консигнационог складишта и вршењу сервисних услуга, ради пружања услуга у оквиру закљученог уговора.

Правна и физичка лица могу слати и примати робу и примати и пружати услуге у хуманитарне, научно-просветне, културне, здравствене, еколошке, социјалне, спортске, верске и друге некомерцијалне сврхе.

Представништва страних лица и друге стране организације у земљи могу увозити основна средства и потрошну робу који су неопходни за њихов рад.

Извоз и увоз, односно примање и слање робе и примање и пружање услуга из ст. 1. до 4. овог члана врши се слободно. За извоз робе без наплате противувредности предузеће подноси надлежној царинарници одлуку овлашћеног лица.

Изузетно од одредаба ст. 1. до 4. овог члана, могу се извозити и увозити и друга роба и услуге без наплате и плаћања противувредности на основу одобрења надлежног савезног органа.

Надлежној царинарници, уз царинску декларацију, подноси се доказ о извозу без наплате, односно увозу без плаћања противувредности.

VIII. ПРИБАВЉАЊЕ И УСТУПАЊЕ ПРАВА ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ И ЗНАЊА И ИСКУСТВА (KNOW-HOW)

Члан 53.

Предузеће и друго правно лице може прибављати од страног лица, односно уступити страном лицу право индустријске својине и знање и искуство.

Члан 54.

Прибављање и уступање права индустријске својине и знања и искуства између предузећа, других правних лица и страних лица врши се на основу уговора, који се закључује у писменом облику.

Уговором се могу прибављати сва права индустријске својине или део тих права.

Уговор из става 1. овог члана и његове измене и допуне пријављују се надлежном савезном органу у року од 30 дана од дана његовог потписивања и сматра се пуноважним даном уписа у регистар који води надлежни савезни орган.

Надлежни савезни орган уписује уговор из става 1. овог члана у регистар ако утврди да је уговор закључен у складу са овим законом.

Надлежни савезни орган дужан је да о поднетом захтеву донесе решење најдоцније у року од 30 дана од дана поднетог захтева. Против тог решења не може се изјавити жалба, али се може покренути управни спор.

Ако надлежни савезни орган не донесе решење у року из става 4. овог члана сматра се да је уговор из става 1. овог члана пуноважан.

Члан 55.

Уговор о прибављању патента и знања и искуства мора да садржи:

1) обавезу даваоца патента и знања и искуства да ће се применом патента, односно знања и искуства произвести роба уговореног квалитета, као и обавезу да се за време важења уговора примаоцу стављају на располагање побољшања на патенту и знању и искуству;

2) обавезу даваоца патента и знања и искуства да њихово коришћење не утиче штетно на живот и здравље људи, односно ствари и животну средину;

3) клаузулу да се стављањем у промет производа произведених по прибављеном патенту и знању и искуству не повређују права трећих лица или обавезу даваоца да ће предузећу, другом правном лицу и трећем лицу надокнадити штету насталу у случају повређивања права трећег лица.

Члан 56.

Уговором о прибављању патента и знања и искуства не може се предвидети забрана да:

1) предузеће и друго правно лице примењује, унапређује, допуњује и даље развија прибављени патент и знање и искуство и да у своје име заштићује иновације до којих је дошло сопственим истраживањем;

2) предузеће и друго правно лице самостално одлучује о набавци или коришћењу сировина, репродукционог материјала, резервних делова и опреме;

3) предузеће и друго правно лице извози производе и услуге у одређене земље, осим у земље у којима давалац патента и знања и искуства има или је дао искључиво право производње, односно вршења услуга за исте производе и услуге;

4) патент, знање и искуство, чији је рок важности истекао за време важења уговора, користи и после престанка уговора, односно обавеза предузећа и другог правног лица да плаћа накнаду за коришћење патента и знања и искуства после престанка уговора.

Члан 57.

Пре одлучивања о захтеву за упис у регистар уговора о прибављању права индустријске својине и знања и искуства надлежни савезни орган прибавља:

1) мишљење савезне организације за стандардизацију да стандарди производа који ће се производити по прибављеном праву на патент и знање и искуство нису у супротности са домаћим стандардима, унификацијом и типизацијом, осим ако су производи намењени извозу;

2) потврду савезне организације за патенте о томе да ли је и на који начин односно право заштићено;

3) акт савезног органа надлежног за послове рада, здравства и социјалне политике о пуштању у промет лекова, односно савезног органа надлежног за послове пољопривреде - за средства за заштиту биља, ако је уговорена производња тих производа.

IX. ПРИВРЕМЕНЕ МЕРЕ

Члан 58.

Ако настану поремећаји у спољнотрговинској размени и платном билансу, Савезна влада предузеће мере за отклањање тих поремећаја.

Члан 59.

Ако се услед непредвиђених околности у кратком временском периоду знатно повећа увоз одређене робе или се увоз те робе врши под условима који доводе до поремећаја на домаћем тржишту и наносе, или прете да нанесу знатну штету домаћој производњи сличне робе, Савезна влада привремено предузима мере за отклањање насталих поремећаја и штета. Те мере се примењују за време неопходно за спречавање или отклањање штете, односно поремећаја.

Предлог за доношење мера из става 1. овог члана могу поднети и надлежни савезни орган, савезни орган надлежан за послове трговине, Привредна комора Југославије, као и заинтересована предузећа и правна лица са подацима о стварној штети која је настала или може настати и о узрочно-последичној вези између увоза у одређеним околностима и штете.

Пре предузимања мера из става 1. овог члана, Савезна влада обавештава стране уговорнице ГАТТ-а, с тим што ће се странама које имају посебан интерес као извознице производа, пружати могућност за консултације. У хитним случајевима, када би свако одлагање примене мера довело до тешко отклоњиве штете, Савезна влада предузима мере и пре консултација, с тим да се оне обаве у најкраћем року по предузимању мера.

Ради спречавања поремећаја у снабдевању прехранбеним производима и другим стратешким производима, као и ради заштите исцрпљивих природних извора, Савезна влада може предузети мере привременог ограничавања или забране извоза тих производа.

Члан 60.

Ако се у посебно спроведеном поступку утврди да увоз проузрокује штету или постоји опасност од настанка штете за домаћу производњу (дампинг) надлежни савезни орган прописује антидампиншку дажбину.

Сматра се да постоји дампинг када се нека роба увози по цени која је нижа од њене нормалне вредности при чему изазива или прети да изазове озбиљну штету постојећој домаћој производњи или ако би такав увоз знатно успорио освајање одређене домаће производње.

Предлог за покретање антидампиншког поступка подносе заинтересована предузећа, друга правна лица или предузетници Привредној комори Југославије.

Привредна комора Југославије доставља предлог из става 3. овог члана надлежном савезном органу после испитивања доказа о постојању дампинга и тиме проузроковане штете, којим се оправдава покретање поступка, у року од 30 дана од дана пријема, са образложеним мишљењем.

Надлежни савезни орган разматра предлог из става 3. овог члана, спроводи поступак и доноси мере сходно одредбама Закона о потврђивању Закона о примени члана VI ГАТТ-а 1994.

Одлука о покретању, односно обустављању поступка, као и предузимању мера објављује се у "Службеном листу СРЈ".

Против одлуке из става 5. овог члана не може се изјавити жалба али се може покренути управни спор.

Ако субвенција или премија која се директно или индиректно одобрава у земљи порекла или извоза одређеног производа, изазива или прети да изазове озбиљну штету домаћој производњи или да знатно успори оснивање и развој нове домаће производње, надлежни савезни орган може по посебно спроведеном поступку прописати компензаторну царину до износа субвенције или премије.

Х. УНАПРЕЂЕЊЕ ИЗВОЗА РОБЕ И УСЛУГА

Члан 61.

Извоз робе и услуга и остваривање девизног прилива, пружање услуга домаћим и страним лицима у међународном саобраћају (међународни транспорт робе и путника и поштанско-телефонско-телеграфске и друге телекомуникационе услуге) подстичу се: политиком реалног курса динара, развојном политиком, кредитно-монетарном политиком, системом и механизмом повраћаја пореских, царинских и других дажбина, повраћајем дела возарине на иностраној релацији и другим мерама економске политике.

Мерама из става 1. овог члана додатно ће се подстицати извоз пољопривредних производа и производа прехранбене индустрије, у складу са извршењем програма извоза које доносе произвођачи и извозници за поједине групе тих производа. Програме одобрава Савезна влада на предлог савезног органа надлежног за послове пољопривреде.

Изузетно од одредаба ст. 1. и 2. овог члана, додатно ће се подстицати извоз оних производа који је у дужем периоду ограничен страним увозним баријерама за те производе и извоз научноистраживачких услуга, зависно од остваривања платног биланса и у складу са циљевима развоја.

Савезна влада прописује повраћај царинских, пореских и других дажбина и друге мере из ст. 1. до 3. овог члана, као и висину и начин исплате додатног подстицаја извоза по програмима из става 2. овог члана.

Права из става 1. овог члана односе се и на наплате потраживања преко контокорентних или девизних рачуна у иностранству.

Члан 62.

Средства за повраћај пореских, царинских и других увозних дажбина и за општу привредну пропаганду и општу туристичко-информативну делатност према иностранству, за примену других мера из члана 61. овог закона, утврђују се у савезном буџету у оквиру средстава надлежног савезног органа. Износ потребних средстава утврђује се актом о девизној политици за сваку календарску годину.

Надлежни савезни орган преносиће током године средства намењена за општу привредну пропаганду према иностранству Привредној комори Југославије, у складу са динамиком остваривања програма који се утврђује у Привредној комори Југославије.

Средства за општу туристичко-информативну делатност према иностранству користе се према програму који утврђује Савезна влада.

Члан 63.

Основица за обрачун повраћаја пореских, царинских и других дажбина одређује се применом средњих курсева страних валута утврђених у Међубанкарској берзи девизног тржишта на дан обрачуна.

Повраћај пореских, царинских и других дажбина за робу која се извози на кредит врши се по извршеном извозу.

XI. ОБАВЉАЊЕ ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ У ИНОСТРАНСТВУ

Члан 64.

Под обављањем привредних делатности у иностранству, у смислу овог закона, подразумева се обављање производних, трговинских, услужних, научноистраживачких и истраживачко-развојних делатности, банкарских и других финансијских послова и послова осигурања и реосигурања, у складу са прописима земље у којој се те делатности, односно послови обављају.

Предузећа, друга правна лица, осигуравајуће и реосигуравајуће организације који обављају привредне делатности у иностранству уписују се у регистар који води надлежни савезни орган.

О захтеву за упис у регистар надлежни савезни орган дужан је да донесе решење у року од 30 дана од дана подношења захтева.

Против решења из става 3. овог члана може се изјавити жалба Савезној влади у року од 15 дана од дана пријема тог решења. Решење Савезне владе је коначно и против њега се не може водити управни спор.

Члан 65.

Предузеће, друго правно лице, банка и друга организација из члана 64. став 2. овог закона (у даљем тексту: оснивач) може у иностранству основати предузеће и други облик организовања за обављање привредних делатности у иностранству који за своје обавезе одговарају до висине уложених средстава.

Члан 66.

Оснивач може одлучити да предузеће које је основао у иностранству оснује друго предузеће у иностранству; да приступи као оснивач предузећу које је основало друго предузеће; да откупи оснивачки улог страног лица, односно домаћег лица у предузећу у иностранству и да повећа свој оснивачки улог у предузећу у иностранству, о чему је дужан да, у року од 30 дана од дана извршене промене, обавести Савезно министарство ради уписа у регистар.

Оснивач може одлучити да предузеће које је основао у иностранству отвори представништво или оснује пословну јединицу у тој или другој земљи, који чине саставни део предузећа, односно другог правног лица које их је отворило, односно основало, о чему је дужан да, у року од 30 дана од дана отварања, односно оснивања, обавести надлежни савезни орган ради уписа у регистар.

Предузеће које је основано у иностранству по одредбама овог закона може оснивати предузећа, отворати представништва и улагати средства у Југославији.

Члан 67.

За оснивање предузећа у иностранству, повећање оснивачког улога и друге случајеве из члана 66. став 1. овог закона, оснивач може користити:

- 1) добит остварену пословањем предузећа у иностранству;
- 2) ствари и права изражене у новцу.

Изузетно од одредаба става 1. овог члана, оснивач који први пут оснива предузеће у иностранству може користити и девизе купљене на девизном тржишту у складу са савезним законом који уређује девизно пословање.

Члан 68.

За оснивање предузећа у иностранству оснивач је дужан да надлежном савезном органу достави захтев који садржи: назив оснивача, фирму, седиште и предмет пословања предузећа у иностранству, износ и извор средстава оснивачког улога предузећа по оснивачима, податке о лицу које је одговорно за пословање предузећа у иностранству и његова овлашћења.

Уз захтев из става 1. овог члана оснивач је дужан да приложи: писмену изјаву да ће обезбедити правну заштиту уложених средстава у складу са прописима земље у којој се оснива предузеће; писмену изјаву да ће за обавезе предузећа у иностранству оснивач одговорати до висине уложених средстава, као и писмену изјаву да ће обезбедити уобичајену контролу финансијског пословања предузећа у иностранству.

Члан 69.

Оснивач је дужан да у року од годину дана од дана достављања решења о упису у регистар из члана 64. овог закона достави надлежном савезном органу извод из регистра да је предузеће у иностранству регистровано у складу са решењем, као и статут, уговор или други акт на основу кога предузеће послује.

Ако оснивач не испуни преузете обавезе из члана 68. став 2. овог закона и не достави доказе из става 1. овог члана надлежни савезни орган доноси решење о брисању предузећа из регистра.

У случају из става 2. овог члана оснивач је дужан, у року од 30 дана од дана пријема решења о брисању предузећа из регистра, да врати средства у Југославију која је изнео из Југославије ради оснивања предузећа у иностранству.

Оснивач је дужан да о свим статусним променама предузећа у иностранству обавести надлежни савезни орган, ради уписа у регистар, у року од 30 дана од дана извршене измене.

Члан 70.

Оснивач може основати предузеће у иностранству за холдинг пословање ако испуњава услове из члана 68. овог закона и ако у том предузећу располаже са више од 50% удела у оснивачком улогу.

Под холдинг пословањем, у смислу овог закона, подразумева се оснивање и финансирање других предузећа и управљање другим предузећима у иностранству.

Члан 71.

Оснивач холдинг предузећа може одлучити да то предузеће оснује у истој или другој земљи друго предузеће, ако оснивач испуњава услове из члана 68. овог закона и ако холдинг предузеће располаже са више од 50% улога у предузећу које оснива.

Члан 72.

Резултате пословања предузећа у иностранству оснивач утврђује по годишњем обрачуну за календарску годину, као пословну годину, ако прописима земље у којој је предузеће основано није друкчије одређено, о чему оснивач доставља одговарајући доказ.

Оснивач је дужан да годишњи обрачун предузећа у иностранству достави служби надлежној за платни промет и финансијски надзор и надлежном савезном органу, најдоцније у року од 30 дана од дана када је годишњи обрачун прихваћен у земљи у којој је предузеће основано.

Ако предузеће у иностранству није обавезно да доставља годишњи обрачун на контролу у земљи у којој је основано, оснивач је дужан да тај годишњи обрачун достави служби надлежној за платни промет и финансијски надзор и надлежном савезном органу најдоцније у року од 30 дана од дана састављања годишњег обрачуна.

Члан 73.

Добит коју оснивач оствари у предузећу основаном у иностранству утврђује се годишњим обрачуном по прописима земље у којој је предузеће основано, а по измирењу обавеза предвиђених тим прописима.

Добит из става 1. овог члана оснивач може користити у иностранству за:

1) повећање оснивачког улога у предузећу у иностранству у коме је добит остварена или у другом предузећу које је основано у иностранству, у складу са овим законом;

2) накнаду умањеног оснивачког улога насталог услед губитка у пословању исказаног у годишњем обрачуну другог предузећа у иностранству;

3) оснивање нових предузећа и за откупљивање оснивачког улога других предузећа у иностранству, у складу са одредбама овог закона;

4) давање кредита предузећу у иностранству у коме је добит остварена или другом предузећу у иностранству за потребе његовог пословања;

5) улагање у предузеће на основу уговора о улагању.

Добит која се по прописима стране земље не може трансферисати, односно која се остварује у нетрансферабилној валути, може се унети у роби, у складу са прописима којима се уређује увоз те робе или користи за намене из става 2. овог члана.

Оснивач је дужан да о коришћењу добити и уношењу добити обавести Народну банку Југославије у року од 60 дана од дана достављања годишњег обрачуна, односно 15 дана по уношењу добити.

Оснивач је дужан да добит коју не искористи за намене из става 2. овог члана унесе у земљу у року који не може бити дужи од 90 дана од дана обавезе достављања обрачуна служби надлежној за платни промет и финансијски надзор, односно у року који не може бити дужи од 90 дана од дана када је овлашћена организација у иностранству извршила контролу годишњег обрачуна, ако је прописима те земље утврђено да се добит може трансферисати после извршене контроле годишњег обрачуна.

Члан 74.

Ако предузеће у иностранству искаже губитак по годишњем обрачуну, по прописима земље у којој је основано, тај губитак покрива сагласно прописима те земље.

Члан 75.

Предузеће у иностранству може престати са радом по одлуци оснивача, у случајевима предвиђеним овим законом и по прописима земље у којој је основано.

У случајевима из става 1. овог члана, оснивач је дужан да обавести надлежни савезни орган ради брисања предузећа из регистра.

Надлежни савезни орган ће донети решење о брисању предузећа из регистра и ако:

1) се прописима стране земље трајно укине могућност за трансфер добити;

2) предузеће не врши трансфер добити у земљи у периоду дужем од две године без прибављеног одобрења Народне банке Југославије.

У случајевима из ст. 1. и 3. овог члана оснивач је дужан да покрене поступак ликвидације предузећа у иностранству у року од 30 дана од дана добијања решења и да о томе поднесе доказ надлежном савезном органу у наредном року од 30 дана.

Члан 76.

По окончању поступка ликвидације предузећа у иностранству, а најдоцније у року од 90 дана од дана прихватања ликвидационог биланса, оснивач је дужан да унесе, односно увезе преостала средства и права ликвидираног предузећа у иностранству.

Средства из става 1. овог члана могу се слободно увозити ако су купљена у иностранству, односно ако их је предузеће које је ликвидирано користило.

Средства страног порекла могу се увозити и у случају смањеног обима пословања предузећа у иностранству на основу одобрења надлежног савезног органа.

Члан 77.

Оснивач може одлучити да пословање предузећа у иностранству мирује ако предузеће привремено не може да обавља своју делатност, о чему је дужан да у року од 30 дана од дана почетка мировања пословања предузећа обавести надлежни савезни орган ради уписа у регистар.

Члан 78.

Оснивач може отворити представништво и основати пословну јединицу (продавницу, сервис, консигнацију, градилиште и сл.), као и други облик обављања привредне делатности у иностранству.

У случају из става 1. овог члана оснивач је дужан да достави надлежном савезном органу обавештење које садржи: назив оснивача, фирму, седиште и предмет делатности представништва, односно пословне јединице, податке о лицу које ће обављати послове и задатке у представништву, као и податке о лицу одговорном за рад пословне јединице и његова овлашћења.

Представништво, пословна јединица и други облик обављања привредних делатности у иностранству саставни су део предузећа које их је основало, немају статус правног лица, обављају послове по налогу оснивача и подносе оснивачу извештај о раду.

Привредна комора Југославије може отворити своја представништва у иностранству.

У иностранству се могу отворити представништва ради обављања информативно-пропагандне и туристичке делатности.

Члан 79.

Надлежни савезни орган ће донети решење о брисању представништва, односно пословне јединице из регистра ако:

1) представништво, односно пословна јединица мора престати са радом по прописима земље у којој је отворено, односно основано;

2) по одлуци оснивача.

Члан 80.

Предузеће и друго правно лице може страном лицу поверити послове заступања, продаје робе са консигнационог складишта и обављање сервисне службе у иностранству о чему закључује уговор у писменом облику.

Предузеће и друго правно лице може улагати у страну предузеће новац, ствари и права на основу уговора који се закључује у писменом облику.

Предузеће и друго правно лице је дужно да, у року до 30 дана од дана закључења уговора из ст. 1. и 2. овог члана, односно његових измена и допуна, обавести надлежни савезни орган ради уписа у регистар.

Члан 81.

Одредбе овог закона које се односе на упис предузећа у иностранству у регистар, на престанак рада предузећа основаног у иностранству и повлачење средстава домаћих предузећа и других правних лица из предузећа у иностранству, сходно се примењују и на престанак уговора о улагању и повлачењу средстава по том основу.

Члан 82.

Одредбе чл. 66. до 81. овог закона које се односе на обављање привредних делатности оснивањем предузећа, представништва и пословних јединица у иностранству, сходно се примењују и на обављање банкарских, других финансијских, осигуравајућих и реосигуравајућих послова у иностранству, ако савезним законом није друкчије одређено.

Члан 82а.

Надлежни савезни орган на захтев правних и физичких лица даје изводе из регистара које води.

XII. ЧУВАЊЕ УГЛЕДА У СПОЉНОТРГОВИНСКОМ ПОСЛОВАЊУ

Члан 83.

Предузеће и друго правно лице и запослени у том предузећу, односно у другом правном лицу дужни су да у спољнотрговинском пословању чувају углед предузећа, другог правног лица и земље у иностранству.

Повредом угледа сматра се поступање противно добрим пословним обичајима, пословном моралу и супротно донетим узансама, као и наношење штете другим предузећима и другим правним лицима нелојалном утакмицом.

Члан 84.

Нелојална утакмица, у смислу овог закона, постоји нарочито ако:

1) предузеће и друго правно лице уговара извоз робе и услуга по нижој цени од цене коју је друго предузеће и друго правно лице већ уговорило за извоз такве робе и услуга и тиме нанесе штету том предузећу, односно другом правном лицу;

2) предузеће и друго правно лице предузима радње усмерене на раскидање уговора о спољнотрговинском послу закљученом између другог предузећа, односно другог правног лица и страног лица или ради спречавања, односно отежавања закључивања таквог посла;

3) предузеће и друго правно лице у обављању спољнотрговинског промета неовлашћено употреби име, фирму, жиг, ознаку или друго спољно обележје другог предузећа, односно другог правног лица и тиме створи или може створити забуну на штету тог предузећа, односно другог правног лица;

4) предузеће и друго правно лице у спољнотрговинском пословању даје податке о другом предузећу, односно другом правном лицу који могу бити штетни по углед или пословање тог предузећа, односно другог правног лица;

5) предузеће и друго правно лице даје нетачне податке о послу спољнотрговинског промета другом предузећу, односно другом правном лицу за чији рачун врши тај посао;

6) предузеће, друго правно лице, банка и организација за осигурање на рачун другог предузећа, другог правног лица, банке и организације за осигурање обезбеди повољнији положај у обављању привредних делатности у иностранству и тиме нанесе штету том предузећу, другом правном лицу, банци и организацији за осигурање.

XIII. КОНТРОЛА СПОЉНОТРГОВИНСКОГ ПОСЛОВАЊА

Члан 85.

Контролу спољнотрговинског пословања врши служба надлежна за платни промет и финансијски надзор, Народна банка Југославије и царински органи у оквиру овлашћења утврђених савезним законом, о чему достављају извештај надлежном савезном органу.

Инспекцијски надзор спољнотрговинског пословања врше Савезни тржишни инспекторат и Савезни девизни инспекторат.

Члан 86.

Царински органи, приликом царињења робе, врше контролу да ли стварно стање робе која се извози или увози одговара прописаном облику извоза и увоза и да ли постоји атест за робу која подлеже обавезном атестирању. У вршењу те контроле примењују се прописи којима се уређује вршење контроле при царињењу робе.

XIV. ПРАВА ФИЗИЧКИХ ЛИЦА

Члан 87.

Домаће физичко лице из члана 4. овог закона може, у складу са прописаним облицима извоза и увоза у оквиру регистроване делатности, обављати спољнотрговинско пословање за своје потребе (извоз сопствених производа и услуга, увоз за сопствену производњу и услуге, кооперација, инвестициони радови и др.).

Домаће физичко лице које обавља другу делатност или услугу као своју професионалну делатност или услугу (адвокати, лекари, стоматолози, сликари, естрадни уметници и др.), може за обављање своје делатности, односно услуге увозити, у складу са прописаним облицима увоза, средства за рад, животиње, репродукциони материјал и резервне делове, амбалажу, потрошни и рекламни материјал.

Члан 88.

Домаћа и страна физичка лица могу слободно уносити и примати из иностранства, односно износити и слати у иностранство предмете личног пртљага, предмете за потребе њиховог домаћинства, предмете за личне потребе и потребе чланова породице (лекови и медицинска помагала, предмети за потребе образовања и разоноду), резервне делове, као и животиње, у количинама које нису намењене препродаји, као и путничко моторно возило. Предмети наслеђени у иностранству могу се слободно уносити, а износити под условима узајамности. Предмети предвиђени међудржавним уговорима могу се слободно уносити и износити у складу са тим уговорима.

Савезна влада прописује посебне услове под којима лица из става 1. овог члана могу уносити, односно примати из иностранства путничка моторна возила.

У случају поремећаја у спољнотрговинској размени и платном билансу Савезна влада може забранити уношење, односно примање из иностранства путничких моторних возила лицима из става 1. овог члана .

Оружје и муниција, експлозив и репродукциони материјал за производњу експлозива, као и спортско и ловачко оружје и муниција, не сматрају се предметима у смислу става 1. овог члана.

Домаћа и страна физичка лица изношење и слање робе, односно предмета који имају историјску, уметничку и културну вредност, као и заштићених покретних природних добара, врше на основу дозволе надлежног савезног органа који ту дозволу издаје по прибављеном мишљењу савезних органа надлежних за послове животне средине, науке, технологије и развоја и просвете и културе, односно савезне организације.

Члан 89.

Домаћа физичка лица која су на привременом раду у иностранству провела најмање две године непрекидно, односно боравила најмање четири године по било ком основу, као и страна физичка лица која су добила југословенско држављанство и страни држављани који су добили азил, односно одобрење за стално настањење у Југославији могу, у року од годину дана од дана повратка из иностранства, дана добијања југословенског држављанства, односно азила или одобрења за стално настањење у Југославији, слободно увозити робу из члана 88. овог закона, предмете за потребе њиховог домаћинства укључујући и опрему, пловила и моторна возила која нису старија од шест година, а која служе корисницима увоза као путничко возило, односно за обављање њихове делатности. Ова опрема и возила не могу се отуђити у року од две године од дана увоза.

Члан 90.

Под спољнотрговинским прометом, у смислу овог закона, не сматра се пружање услуга домаћих физичких лица страним лицима у Југославији.

Члан 91.

Домаћа и страна физичка лица која долазе на привремени боравак у Југославију, односно одлазе на привремени боравак у иностранство, могу привремено унети или примити из иностранства, односно привремено изнети или послати у иностранство предмете који су им потребни за време привременог боравка у Југославији, односно иностранству.

Привремено унесени, односно изнесени предмети из става 1. овог члана могу се употребити само за намене због којих су привремено унесени, односно изнесени.

Лица из става 1. овог члана дужна су да, по истеку одређеног рока, привремено унесене, односно изнесене предмете врате у земљу, односно иностранство.

Под условима прописаним савезним законом и прописима донесеним на основу тог закона, царинарница одобрава привремено уношење, односно изношење предмета из ст. 1. до 3. овог члана.

Савезна влада одређује врсту и намене привременог извоза и увоза и рокове привременог извоза и увоза по наменама од стране физичких лица, а може одредити која се роба не може привремено извозити и увозити.

Члан 92.

Страна физичка лица са привременим боравком у Југославији дужим од две године, која су привремено увезла путничко моторно возило и које су користила у Југославији најмање годину дана, могу пре повратка у иностранство отуђити то возило, уз плаћање царине и других увозних дажбина.

Члан 92а.

- брисан -

Члан 92б.

- брисан -

Члан 92в.

- брисан -

Члан 92г.

- брисан -

XV. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Привредни преступи

Члан 93.

Новчаном казном од 60.000 до 600.000 нових динара казниће се за привредни преступ предузеће или друго правно лице:

1) ако без уписа у одговарајући регистар обавља спољнотрговинско пословање, осим ако овим законом није друкчије прописано (члан 5);

2) ако обавља послове спољнотрговинског промета за чије извршење није добило одобрење од надлежног савезног органа (члан 9);

3) ако закључи уговор о увозу или привременом увозу робе која не испуњава услове за стављање у промет, односно за употребу те робе на домаћем тржишту, односно ако закључи уговор о увозу услуга који није у складу са домаћим прописима у међународним конвенцијама, или робе чији је пласман забрањен у земљи порекла, односно ако увози опрему и трајна добра за личну потрошњу, а у земљи није обезбедило резервне делове, потрошни материјал и прибор за њихово одржавање у прописаном року (члан 10);

4) ако се не придржава прописаног облика извоза или увоза за робу коју извози или увози којим је роба разврстана на поједине облике извоза и увоза или ако увезе опасне отпадне материје (члан 12);

5) ако без одобрења надлежног савезног органа са страним лицем закључи уговор о дугорочној производној кооперацији, односно ако најкасније до 31. марта наредне године не изврши пребијање дуговања и потраживања међусобних испорука по том уговору за претходну годину (члан 17. ст. 1. и 2);

6) ако без одобрења, односно супротно одобрењу, надлежног савезног органа врши компензационе послове или купује робу у иностранству ради продаје у иностранству, односно купљену и увезену или привремено увезену робу поново извезе (чл. 18. и 19);

7) ако извођење инвестиционих радова, односно извођење појединих радова на инвестиционом објекту у земљи уступи страном извођачу без претходно одржаног јавног надметања, односно прикупљања понуда одређеног најмањег броја понуђача, или ако те радове уступи без претходно утврђених услова прописаних овим законом (чл. 25. и 26);

8) ако користи услуге страног лица чије је коришћење ограничено прописом (чл. 40. став 1);

9) ако без одобрења надлежног савезног органа услугу оплемењивања плати, односно наплати у роби (члан 46. став 3);

10) ако увози робу без претходно одржаног јавног надметања или без претходног прикупљања понуда одређеног најмањег броја понуђача, а јавно надметање, односно прикупљање понуда је прописано, или ако на јавном надметању, односно прикупљању понуда не омогући учешће домаћим произвођачима робе која се намерава набавити у иностранству или се приликом избора понуђача не придржава услова предвиђених овим законом (члан 48);

11) ако се приликом извоза и увоза робе и услуга не придржава привремених мера донетих ради отклањања насталих поремећаја у спољнотрговинској размени и платном билансу и штета на домаћем тржишту (чл. 58, 59. и 60);

12) ако у иностранству оснује предузеће и други облик организовања за обављање привредних делатности који за своје обавезе одговара преко висине уложених средстава или ако за оснивање предузећа у иностранству и повећања оснивачког улога и друге случајеве из члана 66. став 1. овог закона користи средства која нису предвиђена овим законом (чл. 65. и 67);

13) ако у прописаном року од пријема решења о брисању предузећа из регистра не врати у Југославију средства која је изнео из Југославије ради осигурања предузећа у иностранству (члан 69. став 3);

14) ако служби надлежној за платни промет и финансијски надзор и надлежном савезном органу не достави годишњи обрачун предузећа у иностранству у року од 30 дана од дана прихватања тог обрачуна по прописима земље у којој је предузеће основано, односно од дана састављања годишњег обрачуна или ако у прописаном року не обавести Народну банку Југославије о коришћењу и уношењу добити или ако у прописаном року не унесе добит у земљу (члан 72. ст. 2. и 3. и члан 73. ст. 4. и 5);

15) ако након престанка предузећа у иностранству о томе не обавести надлежни савезни орган или ако у прописаном року не покрене поступак ликвидације предузећа у иностранству и о томе не поднесе доказ надлежном савезном органу или ако у року од 90 дана од дана прихватања ликвидационог биланса преостала средства и права ликвидираних предузећа не унесе, односно не увезе у земљу, или средства предузећа у иностранству која су купљена у иностранству не увезе у земљу, или ако их увезе без одобрења надлежног савезног органа (чл. 75. и 76);

16) ако у вршењу спољнотрговинског пословања изврши дело нелојалне утакмице предвиђене овим законом (члан 84).

17) - брисана -

За радњу из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ и одговорно лице у предузећу, односно другом правном лицу, новчаном казном од 4.000 до 40.000 нових динара.

За радњу из става 1. тачка 17. овог члана, предузећу или другом правном лицу ће се уз казну изрећи и заштитна мера забране обављања спољнотрговинског пословања у трајању од шест месеци до десет година.

За радњу из става 1. тачка 17. овог члана, одговорном лицу ће се изрећи уз казну и заштитна мера забране вршења спољнотрговинског пословања у трајању од шест месеци до десет година.

За радњу из става 1. тач. 2, 5, 6, 7, 10. и 16. овог члана, казниће се за привредни преступ и одговорно лице у државном органу новчаном казном од 4.000 до 40.000 нових динара.

Члан 93а.

- брисан -

Члан 94.

Новчаном казном од 60.000 до 600.000 нових динара казниће се за привредни преступ страном правно лице ако врши услуге у земљи противно условима прописаним овим законом или прописима донесеним на основу њега или отвори у земљи представништво противно условима прописаним овим законом или прописима донесеним на основу њега или страни излагач ако своје експонате продаје за динаре преко вредности која је потребна за плаћање трошкова излагања на сајму, царина и других увозних дажбина (чл. 40, 41. и 42).

За радњу из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ новчаном казном од 4.000 до 40.000 нових динара и одговорно лице субјекта из става 1. овог члана.

Члан 95.

За привредне преступе из члана 94. овог закона поред новчане казне може се изрећи и заштитна мера забране предузећу и другом правном лицу да обављају спољнотрговинско пословање у трајању од шест месеци до десет година.

Члан 96.

За привредне преступе из чл. 93. и 94. овог закона поред новчане казне изрећи ће се и заштитна мера одузимања предмета који су били намењени за извршење привредног преступа или који су настали извршењем привредног преступа.

2. Прекршаји

Члан 97.

Новчаном казном од 12.000 до 120.000 нових динара казниће се за прекршај предузеће, односно друго правно лице:

1) ако уговор о извођењу инвестиционих радова у иностранству, односно у земљи и њихове измене и допуне или уговор о заступању страних лица његове измене и допуне, или уговор о прибављању и уступању права индустријске својине и знања и искуства (know-how) и њихове измене и допуне, не закључи у писменом облику или их не пријави у прописаном року надлежном савезном органу (члан 27, члан 37. став 2. и члан 54. ст. 1. и 2);

2) ако прекорачи прописани рок за враћање привремено извезене, односно увезене робе или ако привремено увезе робу у закуп без одобрења привременог увоза од стране царинских органа или ако привремено извезену или увезену робу употреби за друге намене а не за намене због којих је привремено извезена, односно увезена или ако привремено увезену робу отуђи или ако пријави враћање у иностранство привремено увезене робе или омогући њено пријављивање, а прегледом робе се утврди да робе нема или је она у мањој количини од пријављене (члан 43. ст. 2, 3. и 4, члан 44. и члан 45. став 2);

3) ако противно овом закону извози или увози робу без прибављеног одређеног уверења, односно одређене оверене исправе која се у прописаним случајевима мора прибавити (члан 49);

4) ако у прописаном року не обавести надлежни савезни орган ради уписа у регистар случајева из члана 66. ст. 1. и 2. овог закона или да је донео одлуку о оснивању предузећа у иностранству (члан 68), или не достави извод из регистра да је предузеће у иностранству регистровано у складу са решењем надлежног савезног органа, као и статут или други акт на основу кога предузеће послује, или о свим статусним променама предузећа у иностранству (члан 69. ст. 1. и 4) или да је донео одлуку да пословање предузећа у иностранству мирује (члан 77), или о отварању представништва, односно оснивању пословне јединице у иностранству (члан 78. ст. 1. и 2), или да је закључио уговор о поверавању одређених послова страном лицу или о улагању у страну предузеће (члан 80);

5) ако на послове и задатке за која су потребна посебна овлашћења или одговорности у спољнотрговинском пословању прими лице осуђено за привредни преступ прописаним овим законом или законом којим се уређује девизно пословање (члан 102);

6) ако о свим статусним променама у организовању у прописаном року не обавести надлежни савезни орган, односно Народну банку Југославије (члан 107);

7) ако робу купи, прода, протури, прими на поклон, прикрије, прими на чување, употреби или је прими на држање по ма ком основу, а за коју зна или је могао знати да је њоме извршен прекршај из тач. 2. и 3. овог члана.

За радњу из става 1. овог члана казниће се за прекршај новчаном казном од 600 до 6.000 нових динара и одговорно лице у предузећу, односно другом правном лицу.

Члан 98.

Новчаном казном до двадесетоструког износа причињене штете, неизвршене обавезе или вредности робе, односно услуге која је предмет прекршаја казниће се за прекршај из члана 97. овог закона домаће физичко лице из члана 87. ст. 1. и 2. овог закона.

За радње из става 1. овог члана може се уз новчану казну изрећи и заштитна мера забране вршења самосталне делатности у трајању од три месеца до једне године.

Члан 99.

Новчаном казном од 400 до 4.000 нових динара казниће се за прекршај домаће физичко лице или страног физичко лице:

1) ако предмете из иностранства унесе противно одредбама овог закона (чл. 88. и 89);

2) ако привремено извезену робу отуђи, односно привремено увезену робу да другоме на употребу или је употреби у друге сврхе а не у сврхе због којих је привремено извезена, односно увезена, или ако привремено увезену или унету робу у земљу, не врати у иностранство или ако пријави за враћање привремено увезену робу или омогући њено пријављивање а прегледом робе се утврди да робе нема или да је иста у мањој количини од пријављене (члан 91);

3) ако робу купи, прода, протури, прими на поклон, прикрије, прими на чување, употреби или је прими на држање по ма ком основу, а за коју зна или је стицајем околности могао знати да је њом извршен прекршај из тач. 1. и 2. овог члана.

Члан 99а.

- брисан -

Члан 99б.

- брисан -

Члан 99в.

Поступак по прекршајима из овог закона не може се покренути кад протекне три године од дана кад је прекршај учињен.

Члан 100.

За прекршаје из овог закона, поред новчане казне, може се изрећи заштитна мера одузимања предмета који су употребљени или су били намењени за извршење прекршаја или су настали извршењем прекршаја.

Предмети из става 1. овог члана могу се одузети и ако нису својина учиниоца прекршаја.

Ако се роба која је предмет прекршаја из овог закона не пронађе, код учиниоца прекршаја наплатиће се њена вредност која према царинским прописима представља царинску основицу.

Сматра се да роба није пронађена ако се из било којих разлога не може одузети од њеног држаоца.

За вредност непронађене робе учиниоци прекршаја одговарају солидарно.

Роба која је предмет прекршаја из овог закона за коју је прописана заштитна мера одузимања робе, може се ставити под царински надзор до окончања прекршајног поступка.

Члан 101.

Прекршајни поступак по прекршајима из члана 97. став 1. тачка 1. и тач. 4. до 7. овог закона у првом степену води и решење доноси Савезни девизни инспекторат, а за прекршај из члана 97. став 1. тач. 2, 3. и 8. и члана 99. овог закона у првом степену води царинарница.

По жалби против решења Савезног девизног инспектората и решења царинарнице решава Савезно веће за прекршаје.

3. Правне последице осуде

Члан 102.

Спољнотрговинско пословање у предузећу и другом правном лицу не може обављати лице које је извршило кривично дело против уставног уређења или безбедности Југославије, против човечности и међународног права, за које је правноснажно осуђено на казну затвора најмање шест месеци.

За лице које је са умишљајем учинило кривично дело против привреде или против службене дужности, забрана из става 1. овог члана наступа ако је за такво кривично дело правноснажно осуђено на казну затвора најмање једну годину.

За лице које је учинило друго кривично дело, осим кривичних дела наведених у ст. 1. и 2. овог члана, забрана из става 1. овог члана наступа ако је правноснажно осуђено за то дело на казну затвора од најмање три године.

Забрана за лице из ст. 1. и 2. овог члана траје десет година, а за лице из става 3. овог члана пет година од дана издржане, опроштене или застареле казне.

Члан 103.

Предузеће и друго правно лице не може на послове и задатке за које су потребна посебна овлашћења или одговорности у спољнотрговинском пословању примити нити задржати лице које је осуђено за привредни преступ на основу овог закона или закона којим се уређује девизно пословање и за који му је изречена новчана казна преко половине од највишег запређеног износа новчане казне за привредни преступ за који је кажњено.

Забрана из става 1. овог члана траје годину дана и тече од дана правноснажности пресуде.

Члан 104.

Износи наплаћене новчане казне, одузете имовинске користи, као и одузете робе и предмета који су употребљени или су били намењени за извршење привредног преступа или прекршаја, или који су настали извршењем привредног преступа или прекршаја уплаћују се у савезни буџет.

XVI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 105.

У случају престанка права за обављање спољнотрговинског пословања предузеће може започете послове спољнотрговинског пословања завршити или их уступити предузећу и другом правном лицу које је регистровано за спољнотрговинско пословање.

Члан 106.

Оснивачи којима је до дана ступања на снагу овог закона издато одобрење, односно којима је регистровано обављање одређеног облика привредних делатности у иностранству, могу наставити обављање тих делатности у складу са издатим одобрењем, односно регистрацијом, с тим што су дужни о свим статусним променама у организовању обавестити надлежни савезни орган, а банке - Народну банку Југославије у року од 30 дана од дана насталих промена.

Члан 107.

Прописи и други општи акти који су донесени на основу овлашћења из Закона о спољнотрговинском пословању ("Службени лист СФРЈ", бр. 63/89 и 22/92) ускладиће се са одредбама овог закона у року од 30 дана од дана његовог ступања на снагу.

Члан 108.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о спољнотрговинском пословању ("Службени лист СФРЈ", бр. 63/89 и 22/92).

Члан 109.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу СРЈ".